

Lokki-ryhmän käytettävyysspäivä

Käytettävyysspäivä pidettiin 26.10.2005 AgAlfa -salissa ja luennoitsijana toimi Anne Pirinen. Päivään osallistuivat sovellusprojektiryhmät, sekä ohjaajat Vesa Korhonen ja Jukka-Pekka Santanen. Päivä koostui luento-osuudesta, ryhmätöistä ja niiden esittelystä sekä yhteenvedosta. Luento-osuus jakaantui seuraavanlaisiin osioihin:

- Käytettävyyden määrittely,
- käyttäjäkeskeinen suunnittelu,
- tuotteen käytettävyyssuunnittelu,
- WWW-käytettävyys,
- mobiili käytettävyys ja
- käytettävyyden arviointi.

Ryhmätöet koostuivat WWW-sivujen käytettävyyden arvioinnista, jossa hyödynnettiin luennolla käsiteltyjä tapoja. Lokki-ryhmä sai tehtäväkseen arvioida Ryanairin WWW-sivuja.

Käytettävyystestaus

Käytettävyystestausosiossa yksi ryhmän jäsenistä suoritti ennalta määrätyt tehtävät arvioitavilla WWW-sivuilla. Muut ryhmän jäsenet tekivät havaintoja koehenkilön toimista ja erityisesti siitä, mitä vaikeuksia tämä kohtasi.

1. Selvitä, paljonko maksaa lento veroineen Tampereelta Riikaan 3.12.2005.
 - a. Koehenkilön huomio kiinnittyi välittömästi sivulle tullessa vasemmassa reunassa olevaan lennon varauslomakkeeseen.
 - b. Alasvetovalikoilla toteutettu lomake oli melko nopea käyttää.
 - c. Hinta löytyi helposti ensimmäiseltä sivulta, mutta siihen sisältyviä muita maksuja ei suoraan näkynyt missään.
 - d. Toiselta sivulta löytyi lipun verollinen hinta sekä erittely siitä mitä ko. hintaan sisältyy.

2. Selvitä, mikä on halvin menopaluu-lennon hinta Tampere – Riika – Tampere aikavälillä 1.12. – 31.12.2005.
 - a. Tämän tehtävän koehenkilö aloitti samalla tavalla kuin ensimmäisen tehtävän, eli hän haki meno- ja paluuajan etusivun lipunvarauslomakkeesta.
 - b. Tehtävä olisi ollut helpompi, mikäli henkilö olisi huomannut sivun yläreunan navigointipalkin ”Etsi halvin hinta” -linkin.
 - c. Lopulta koehenkilö onnistui löytämään halvimmat hinnat selaamalla kaikki ko. aikavälin hinnat ja valitsemalla niistä sopivat.
3. Selvitä, voitko matkustaa Ryanairin koneissa jalka paketissa.
 - a. Lipun varaussivuilla on linkit erikoistapauksiin, josta voi lukea miten pitää toimia, kun on jalka paketissa. Sivulla on hyvin selkeästi ja yksityiskohtaisesti selvitetty, miten ko. tilanteessa tulee toimia.
4. Tutustu Ryanairin historiaan.
 - a. Sivut löytyivät suoraan etusivun ”Tietoja Ryanairista” -linkin kautta. Historia oli kokonaan englanniksi, mikä hieman hämmensi koehenkilöä, sillä muun sivuston kielenä on suomi.

Asiantuntija-arviointi

Asiantuntija-arviointi suoritettiin Nielsenin kymmenen käytettävyyssäännön eli heuristiikan pohjalta.

1. Näkyvyys

Värit oli toteutettu käyttäen yrityksen virallisia värejä, eli keltaista ja sinistä. Nämä värit olivat melko räikeät ja häiritsevät. Kielivalinnat olivat pienehköjä lippuja sivun yläosassa, jotka olivat vaikeasti huomattavissa ensivilkaisulla. Navigointipolkuja ei ollut missään esillä, eli käyttäjä ei välttämättä aina tiennyt millä sivulla oli menossa.

2. Yhteensopivuus

Sivustoilla oli käytetty ymmärrettävää tekstiä eikä se ollut liian teknistä. Termistö oli maanläheistä.

3. Hallitsevuus ja vapaudentunne

Hakutoiminnot olivat hämääviä eikä paluu ollut mahdollista kuin selaimen takaisinappia painamalla.

4. Yhtenäisyys ja standardit

Värit olivat yhtenäiset eri sivujen kesken. Navigointityyli ei ollut yhdenmukainen muuttuvien yläpalkin linkkien takia. Etusivun vasemman palkin linkit ja napit sekoittuvat helposti.

5. Virheiden ehkäisy

Lipun varaamisen yhteydessä lähtöpaikan valinnan jälkeen oli mahdollista valita ainoastaan ne kohteet, joihin oli mahdollista matkustaa. Päivämäärien kohdalla saattoi valita mitä päivämääriä tahansa, muttei kuitenkaan menneitä kuukausia. Aikuisia oli mahdollista valita 1 – 50 kpl ja lapsia 0 – 9 kpl. Virhetilanteissa sivusto antoi ilmoituksen tapahtuneesta virheestä ja pyysi korjaamaan virheelliset kentät.

6. Muistikuorman minimoiminen

Yläpalkki (navigointi) pysyi samana lukuun ottamatta lipun varaamista ja painikkeet olivat selkeät.

7. Käytön tehokkuus ja joustavuus

Vakikäyttäjälle tarpeelliset toiminnot löytyvät helposti eikä käytöstä aiheudu vaikeuksia kokemattomallekaan käyttäjälle.

8. Minimalistinen suunnittelu

Fontti pysyi samanlaisena joka puolella ja sen eri kokoja käytettiin hillitysti. Mainoksia on paljon, mutta myös tyhjää tilaa oli paljon. Huomio kiinnittyi ensimmäiseksi keltaiseen varauspalkkiin.

9. Virheistä toipuminen

Virheistä tulee sanallinen virheilmoitusikkuna (mitä/miksi tapahtui). Siinä kerrotaan mitä pitäisi korjata, mutta ei sitä miten se pitäisi tehdä.

10. Ohjeet ja dokumentointi

Ohjeet on toteutettu FAQ-muodossa (Frequently Asked Questions), mikä on sinänsä selkeä tapa. Palvelunumerot löytyvät etusivun vasemmasta alareunasta.

Omaan projektiin soveltaminen

Lokki-projektissa ei ole tarkoitus käyttää käytettävyysspäivänä opittuja käytettävyyden parannuskeinoja, sillä Lokki-ryhmän sovelluksessa ei toteuteta käyttöliittymää muuten kuin komentorivillä.

Löydösten esittely

Lokki-ryhmä esitti edellä mainittuja havaintoja muille projektiryhmille pitämässään esittelyssä. Siinä päähuomio kohdistui värityksen ja navigoinnin merkitykseen WWW-sivujen kehittämisessä.